HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

בטומאה מה לי א"ר יהודה מי אמרינן עד כאן לא א] קא"ל ר' יהודה ולד שני כמאן דליתיה דמי אלא לענין קרבן כיון דלא יצאה ב] שעה שראויה להקריב בה קרבן הואיל וכן ולד שני כמאן דליתיה דמי ג] אבל לענין טומאה וטהרה אימא סבירא ליה כמאן דאיתיה דמי ומפסקא טומאה דשני וממלא יומי טהרה דראשון והדר מונה יומי טהרה לשני ד] או דלמא לרבי יהודה חומרא הוא דאית ליה אבל הכא קולא הוא וקולא לית ליה אמר רב הונא מסורא ת"ש א) יולדת אשוחטין וזורקין עליה ביום מ' לזכר וביום שמונים לנקבה ה] בעד כאן טמאה היא ואמר רב חסדא הא ו] מני ר' יהודה הוא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי ז] ואי אמרת בטומאה ס"ל לר' יהודה ולד שני כמאן דאיתיה דמי היכי שחטינן עלה ביום מ' לאורתא נמי לא מציא אכלה אלא לאו ש"מ לטהרה ולטומאה ח] ס"ל לרבי יהודה ולד שני כמאן דליתיה דמי לעולם אימא לך לטומאה ולטהרה סבירא ליה לרבי יהודה דולד שני כמאן דאיתיה דמי ט] וכי תניא ההיא בפסח הבא בטומאה ומי אכלה והתנן גבפסח הבא בטומאה לא יאכלו ממנו זבים וזבות נדות ויולדות ההיא י] לא אכלי כי לא טבילן כי תניא ההיא דשוחטין וזורקין עליה דהא טבלה א"ה משמיני דיליה הוא דחזיא משמיני לא חזיא יא] גקסבר טבול יום דזב כזב דמי אי הכי ביום מ' נמי לא חזיא יב] לאיי ביום מ' חזיא דקסבר מחוסר כפורים דזב לאו כזב דמי ולרבא דדאמר מחוסר כפורים דזב כזב דמי הא יג] מתנייתא היכי מתרץ לה אמר רב אשי רבא יד] מתרץ לה ביום מ' ליצירת זכר וביום שמונים ליצירת נקבה ור' ישמעאל היא הדאמר לזכר מ' ואחד לנקבה שמונים ואחד טו] סוף סוף תיפוק לי דטמאה היא משום נדה בלידה יבישתא טז] אי הכי מאי למימרא מהו דתימא ואי אפשר לפתיחת הקבר בלא דם טקמ"ל יז] זדאפשר לפתיחת הקבר בלא דם א"ר שמעיה ת"ש 1ששים יח] יכול בין רצופין בין מפוזרין ת"ל יום מה יום יט] רצוף אף ששים כולן רצופין מני כ] אלימא רבנן מי אית לרבנן מפוזרין אלא לאו רבי יהודה היא ומדקא יהיב לה ששים רצופים בהדי הדדי ש"מ חומרא אית ליה לר' יהודה קולא לית ליה לא כא] לעולם רבנן היא והכא במאי עסקינן כב] ליולדת זכר מתוך שמונים של נקבה סוף סוף שלמין יומי דקדמאה ועד כג] כאן דבתראה לא שלמין דהא רבנן הלולד שני מנו אלא משכחת לה לרבנן ביולדת תאומים נקבה קדמייתא וזכר בתראה וכגון דילידתיה לזכר בתראה בעשרים ליומי טהרה דבעיא מינקט ליה שבעה יומי טומאה דלידה כד] תאומים נקבה וה"ק יכול היכא דילדה תאומים נקבה מעיקרא וזכר לבסוף תפסיק טומאה דלידה במיצעי ונימני לה ששה וששים מפוזרין ת"ל יום מה יום כולו רצוף אף ששים כולם רצופין אמר אביי ת"ש 2שלשים יכול בין רצופין בין מפוזרין ת"ל יום מה יום כולו רצוף אף שלשים רצופין מני הא אלימא רבנן ומי אית להו לרבנן מפוזרין

בטומאה מה לי א"ר יהודה. מי אית ליה מלאת לשני לענין ימי טוהר יה]: יו] **לא קאמר ר"י אלא לענין קרבן.** הוא דלית ליה מלאת לשני הואיל ובתוך זמן קרבן ראשון נולד: **אבל לענין טומאה וטהרה.** מונה לעצמו לבד אותן של ראשון ונקראין ימי הטומאה על שמו ומסולקין ממלאת של ראשון: יז] **ומיפסקא טומאה דשני.** את ימי טוהר של ראשון וממלא ימי טוהר דראשון דהא מלאת דראשון א"א דלא מלינן ליה לר' יהודה דהוא עיקר והדר מני שמונים יח] ימים ימי טוהר לשני: **או דלמא חומרא אית ליה.** לאפוקי לקרבנות יט] ויהיב ימי טומאה וימי טהרה לשני משעת ט] לידתה ואילך ומעוכבת לאכול בקדשים עד מלאת ימי טומאה וטהרה אבל קולא לית ליה להיות ימי הטומאה נקראין על שמו דשני להיות גומרין(ח) השלמה לראשון תחתיהן דלהאי מילתא נמי לא] כמאן דליתיה דמי וימי טוהר דראשון לא ממלינן ותימלי לשני ימי טוהר אחריני תחתיהן דהא מילתא קולא היא להאריך טוהר דמיה וקולא לית ליה והא ליכא למימר דליהוי שני בטל לגמרי מתורת מלאת דהא נמי קולא היא דהא לב] אם כן מכשרת לאכול טבולת יום בקדשים ועל כרחיך בעית למיתב ימי טוהר לשני הלכך אי יהבת לראשון השלמת ימי טוהר קולא היא: **שוחטין.** את הפסח וזורקים עליה ביום ארבעים לזכר. קס"ד ביום מ' דימי טוהר דזכר: **והוינן בה עד כאן טמאה היא.** דמחוסרת כפרה לג]: **אמר רב חסדא הא מני ר' יהודה היא דאמר ולד שני כמאן דליתיה דמי.** ומוקים הא מתניתא ביולדת תאומים היום אחד ושני למחר דמ' דשני הוי מ"א לראשון והיום ראויה להביא קרבנה על הראשון ואשמועינן דשוחטין עליה לד] ואפי' מחוסרת כפרה ולאחר שחיטת פסחה תביא כפרתה לה] ותאכל לערב פסחה אלמא ולד שני כמאן דליתיה להיות מעכב עליה שתהא מונה לו וימשכו ימי טוהר שלה עד למחר: **ואי אמרת בטומאה סבירא ליה לר' יהודה כמאן דאיתיה דמי.** לגרום ימי טומאה שלו לו] השלמה לימי טוהר של ראשון היכי שחטינן לאורתא נמי לא מציא אכלה שהולד השני גרם להאריך ימי טוהר של ראשון יום אחד שהרי שמיני לראשון הוא שביעי לשני ומימי טומאתו הוא והפסיק מניינו של ראשון וצריכה להשלימו ועד יום מ' ושנים לראשון אינה ראויה להביא כפרתה אלא לאו ש"מ כמאן דליתא לז] דמי ועולין ימי טומאה וטהרה לח] שלו למנין ימי טוהר של ראשון: **לעולם אימא לך כו'.** והכיא ברייתא לאו בולד שני מיתוקמא לט] אלא בכל ולדות דעלמא ודקשיא לך הא לאורתא נמי מחוסרת כפורים היא בפסח הבא בטומאה עסקינן דנטמא רוב הקהל ואישתראי טומאה לגביה: **לא יאכלו ממנו כו'.** דכי אישתראי טומאה בצבור לגבי טומאת מת אישתראי דכתיב (במדבר ט) איש כי יהיה טמא לנפש וגו' ועלה דרשינן (פסחים דף סו:) איש נדחה לפסח שני ואין צבור נדחין אלא עושין בטומאה: **לא יאכלו בדלא טבלו.** דלא פסקו מזיבה או פסקו ולא ספרו ז' ולא טבלו אבל יולדת ביום ארבעים היא טבלה בשמיני ללידתה: **א"ה.** אמאי נקט יום מ' לזכר או שמונים לנקבה משמיני ללידתה נמי חזיא: מ] **ביום מ' נמי לא חזיא.** אפי' לאורתא דהא מיחסרא כפרה מא] וקס"ד מחוסר כפורים דזב כזב דמי ואינו אוכל בפסח הבא בטומאה: הא דרבא בשחיטת קדשים בתחילת פ"ב (זבחים יז:): **אמר רב אשי רבא.** לא מתרץ לה מב] ביום מ' דימי טוהר כלל אלא הכי מוקים לה ביולדת ביום מ' להריונה וילדה זכר שוחטין עליה בו ביום ור' ישמעאל היא דאמר בפרק המפלת חתיכה (נדה ל.) בריית נקבה לפ"א: **יבשתא.** בלא דם: **הקבר.** רחם: מג] **יכול בין רצופין.** כגון שלא הפילה בינתיים: **בין מפוזרין.** כגון אם הפילה לסוף כ"ד יכול יפסיקו לה מד] טומאת הנפל וישלימו לה ששים יום של טהרה ללידה הראשונה לבד מימי טומאת הנפל המפסיקין בינתיים: **תלמוד לומר יום מה יום כולו רצוף.** אם טמא טמא ואם טהור טהור אף ששים יום מה] כולם רצופים לטהרה: **מי אית להו מפוזרין.** הא מוולד שני מניא ולא משלמו ימי טוהר דראשון אלא אחר אחרון הולכין הלכך לא משכחת להו מפוזרין לעולם: **אלא לאו ר' יהודה היא.** דאית ליה ימי טוהר דראשון מו] לדלידיה ראשון עיקר לענין קרבן ואשמועי' הכא דלענין טומאה וטהרה לית ליה ימי טוהר לראשון דא"כ לא משכחת לה טהורין רצופין אלא משני מניא מז] וש"מ חומרא בעלמא אית ליה במתני' לאפוקי קרבנות ולענין קרבן לחודיה הוא דמני לראשון אבל לגבי טומאה להשלים ימי טוהר לראשון למנותן מפוזרין לית ליה מח] דקולא היא דהדר בעיא למיתב ימי טוהר לשני: **לעולם רבנן היא.** וה"ד מפוזרין ביולדת זכר בתוך שמונים של נקבה שימי טוהר של זכר כלין קודם לשמונים דנקבה ראשונה ובכה"ג דימי טוהר של שני כלין קודם לימי טוהר דראשון לית להו לרבנן דמוולד שני לימנו ובעיא לאשלומי ימי טוהר דראשון ואתא קרא לאשמועינן דלא משלימין לבתר פ' דלידה ראשונה שבעה כנגד ז' ימי טומאה דזכר שהפסיקו בינתיים אלא משני מונה: **סוף סוף.** לא משכחת הכי (א) דשלמין שמונים דנקבה קמייתא ועד מט] כאן מ' דזכר לא שלמין דלא משכחת לידת זכר עד כ"ד דנקבה י"ד דטומאה דנקבה ומ' דלידת הזכר נ] וכיון (ב) ט)(דרבינן לוולד שני משום דלא) משכחת מפוזרין: **ביולדת תאומין.** שנתעברו: נא] **לעשרים לימי טהרה.** עשרים לאו דוקא דהוא הדין לבציר מהכי או טפי מהכי:

ביום מ' ליצירת זכר. אף שאין יכולין לידע יום ארבעים ליצירה דהלא שכבת זרע שוהה לקלוט פעמים עד שלשה ימים ומיהו שמואל היה בקי כדאמרינן פרק המפלת (נדה כה:) שאני שמואל דרב גובריה:

קא משמע לן. פירוש אפשר לפתיחת הקבר בלא דם והכי פסיק בשאלתות דרב אחאי י) מהאי דהכא מדשוחטין וזורקין:

מכלל

תוספות וקולא לית ליה. להשלים ימי טוהר לראשון (ימי טוהר לראשון) במספר ימי טומאת השני פירש"י ובשני נמי אינו בטל לגמרי דהוי קולא דמכשרת לאכול בקדשים להכי בעי למיתב ימי טוהר לשני כו' ואין נראה מדמייתי עלה שוחטין וזורקין כו' ובעי למפשט מינה דולד שני כמאן דליתיה והשתא אי יהבת ימי טוהר לשני אמאי שוחטין עליה ביום מ' לשני אכתי טבולת יום היא ואינה ראויה להביא קרבן לידה עד למחר יום מ"א לשני ועוד לפירושו דבעי למימר חומרא הוא לגבי קדשים למיתב לה ימי טוהר חומרא דאתי לידי קולא הוא שאתה מתירה לשמש עם בעלה כל אותן הימים אע"פ שהיא רואה לכן נראה דלר' יהודה לא יהבינן לשני ימי טוהר כלל ולרבנן היכי דימי טוהר דשני נמשכין אחר ימי טוהר דראשון מנינן משני ואם ימי טוהר דשני אין נמשכין אחר הראשון מנינן מראשון דאע"ג דס"ל דמנינן משני מודו היכי דמשכו ימי טוהר דראשון טפי דמניה מנינן וכן משמע לקמן דמוקי כרבנן ההיא דששים רצופין וקדמה נקבה וזכר בתרא ויולדת לזכר בעשרים לימי טהרה וכו' ולרבנן הוו להו ימי טומאה וימי טהרה שוין ומאחרון מנינן שמניינו נמשך מחבירו וכדתני בתוספתא וילדה וטומאה שתספור מן האחרון כמו שאם נטמא במת שסופר לטומאה אחרונה או אינו אלא כנדה שסופר מן הראשון ת"ל כו' דנדה סופרת מראשון ויולדת מאחרון ואינן שוות ולכך נראה אם ראתה בתוך ז' ימי לידתה לא חשבינן כרואה בתוך ימי נדתה לספור מראשון אלא סופרת ז' ימים מראיה ואילך וכן אם ילדה בתוך ימי נדתה אינה מונה אלא מיום לידתה והא דאמר ולד שסופרת אחר אחרון הא כשנמשכין ימי טומאת ולד אחרון אחר ימי טומאת ולד ראשון דומיא דטומאת הזב וטומאת נדה דמייתי עלה בתוספתא אבל אם ילדה זכר אחר [נ"ל ד'] ז' ימים או ה' ללידת נקבה לא אמרי' מנין הנקבה בטל ולא תמנה אלא ז' ימים מיום לידת זכר אחרון שהן כלים ליום י"א או י"ב לנקבה ויתחילו ימי טוהר מכאן ואילך דכיון דז' ימי טומאת זכר נבלעין בתוך (ז') שבועים של נקבה אין ימי טומאת נקבה בטלין: **אי אפשר** לפתיחת הקבר בלא דם. תימה א"כ לאמאי איצטריך למיכתב גבי זכר וטמאה ז' ימים ואומר רבי דאי לאו קרא ה"א תטמא שבועים מק"ו מנקבה דטהרתה מרובה ואפ"ה שבועים כ"ש זכר שהוא מועט וכה"ג איכא בת"כ: **ש"מ** חומר כו'. דליכא למימר רצופין היינו כימי ספורו של זב שלא יהא טומאה מפסיק ביניהם ה"נ ל"ג יום יהיו נקיים דכתיב תשב על דמי טהרה אלמא דאין צריכין נקיים:

עין משפט נר מצוה

כח א מיי' פ"א מהל' מחוסרי כפרה הל' ה ולאלף מ"ד:

כט ב מיי' פ"ד מהל' ביאת מקדש הל' יב ופ"ו מהל' ק"פ הל' ח:

ל ג מיי' פ"ו מהל' ק"פ הל' ג ולאלף מ"ד:

לא ד מיי' שם הל' ד ולאלף מ"ד:

לב ה מיי' פ"ז מהל' איסורי ביאה הל' ט:

תורה אור השלם

1. וְאִם נְקֵבָה תֵלֵד וְטָמְאָה שְׁבֻעַיִם כְּנִדָּתָהּ וְשִׁשִּׁים יוֹם וְשֵׁשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב עַל דְּמֵי טָהֳרָה: ויקרא יב ה
2. וּשְׁלֹשִׁים יוֹם וּשְׁלֹשֶׁת יָמִים תֵּשֵׁב בִּדְמֵי טָהֳרָה בְּכָל קֹדֶשׁ לֹא תִגָּע וְאֶל הַמִּקְדָּשׁ לֹא תָבֹא עַד מְלֹאת יְמֵי טָהֳרָהּ: ויקרא יב ד

שיטה מקובצת

א] לא קאמר ר' תיבות קא"ל נמחק: ב] יצאה בשעה שראויה: ג ד] עי' בחדושין: ה] לנקבה וקשיא לן ביום מ' לזכר ויום פ' לנקבה עד: ו] הא. ס"א הא מתניתא תניא ור' יהודה היא. הא מני ר"י היא דאמר כו'. והא דקתני יולדת שוחטין וזורקין עליה ביום מ' לזכר ופ' לנקבה בתאומים איירי וכגון שילדה ולד שני למחרתו של ראשון וביום מ' לזכר ופ' לנקבה דקתני אשני קאי דהיינו פ"א ומ"א לראשון ולשני כמאן דליתיה דמי. תוס': ז] ואי אמרת כו' אלא ש"מ לטומאה ולטהרה ס"ל לר"י דולד שני כמאן דליתיה דמי. ופי' ולא מצינו טהרה לשני כלל והיינו כלישנא בתרא דאי (דילמא) [נימא] כפי' (רש"י) [ר"י] ולפרש"י לא פשיט מה דמיבעיא ליה. תוס': ח] ולטומאה נמי ס"ל: ט] כי תניא ההיא בפסח הבא בטומאה. ויום מ' לאו דוקא ולקמן פריך ליה. תוס': י] ההיא דלא אכלן כי: יא] חזיא דקסבר טבול: יב] חזיא דהא מחסרה כפרה לאיי ביום מ' חזיא דקסבר מחוסר: יג] הא מתניתא היכי אות י' נמחק: יד] עי' בחדושין: טו] סוף סוף תיפוק לי דטמאה משום נדה. מצי לאוקמא דקימא בימי זיבה וילדה בקושי ויש קושי לנפלים. תוס': טז] עי' בחדושין: יז] קמ"ל אר"ש תיבות דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם נמחק: יח] עי' בחדושין: יט] יום כולו רצוף: כ] כא] עי' בחדושין: כב] עסקינן ביולדת זכר בתוך שמונים של: כג] ועד כען דבתראה לא שלמין ובהא רבנן: כד] תיבות תאומים נקבה נמחק: כה] טוהר או לא: כו] תיבות לא קאמר ל"ש נמחק: כז] ומיפסקא ימי טומאה: כח] שמונים ימי טוהר תיבת ימים נמחק: כט] לקרבנות וגם טומאה נמי חומרא אית ליה ויהיב: ל] משעת לידתו ואילך אות ה' נמחק: לא] נמי אמרי' כמאן: לב] דהא קא מכשרת תיבות אם כן ל"ש: לג] כפרה שהרי אין מביאה קרבנותיה עד מ"א יום הס"ד: לד] עליה הפסח אפילו היא מחוסרת כפרה בשביל השני ולאחר: לה] כפרתה על הראשון ותאכל: לו] שלו השלמת תחתיהן לימי אות ה' נמחק: לז] דליתא לשני דמי כלומר לגרום הטומאה לראשון תחתיהן ולהאריך ימי טוהר של ראשון אחרי ימי טומאתו של שני ועולים: לח] וטהרה של שני למנין אות ו' נמחק: לט] מיתוקמא כלומר בתאומים אלא בכל ולדות דעלמא כדס"ד מעיקרא שלא ילדה אלא זכר ביום מ' ר"ל מ' דימי טוהר דזכר ודקשיא: מ] חזיא הס"ד ומה"ד טבול יום דזב כזב דמי והיא טבולת יום ארוך עד מ"א לזכר ופ"א לנקבה הס"ד ומה"ד ביום: מא] כפרה דהיא אינה מביאה כפרתה עד יום מ"א לזכר ופ"א לנקבה וקס"ד: מב] עי' בחדושין: מג] לה לימי טהרה ראשון טומאת: מד] עי' בחדושין: מה] תיבות לדלידיה ראשון נמחק: מו] עי' בחדושין: מז] מתיבות דקולא עד סה"ד בס"י ליתא: מח] ועד כען מ' אות א' נמחק: מט] הזכר וא"כ לא שלמי מ' דימי טוהר זכר תוך פ' דנקבה וכיון דלרבנן מולד שני מנינן לא משכחת מפוזרין וא"כ הדרא קושיא לדוכתיה למאי איצטריך קרא מפוזרין לרבנן הס"ד תיבות וכיון דרבינן לולד שני משום דלא נמחק: נא] שנתעברו בעשרים לימי טהרה דנקבה עשרים אות ל' נמחק:

מסורת הש"ס

א) תוס' דפסחים פ"ז ה"ז, ב) נ"ל והוין בה, ג) בכורות לג. פסחים סז. לה:, ד) [זבחים יז:] ושם א' רבה וכן ברש"י ותוס' שם אבל בתוס' זבחים לב: ד"ה ור' יוחנן וכו' מוכח דגרסי רבא], ה) נדה ל., ו) [שם כה: כב. לח. סו.], ז) [נדה כה. וש"נ], ח) בס"א: גורמין, ט) דרבנן לולד שני מונין מו אף לא כו'. רש"ק, י) [פרשת תזריע פ' פ"ב],

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה סוף סוף לא משכחת הכי. נ"ב כלומר תרלת דנשלמו ימי שניים קודם שלמטן ימי הראשונים דהרי עכשיו שלמין שמונים כו': (ב) בא"ד וכיון דמנינן לוולד שני לרבנן לא משכחת מפוזרין:

גליון הש"ס

גמ' קמ"ל דאפשר לפתיחת הקבר בלא דם. מדברי הרשב"א בתה"א הובא בב"י רס"י קצ"ד מבואר דס"ל לו הגי' כאן קמ"ל ולד דגמר לורתו מפתח קבר טפי פתות ממ' לא נפתח טפי:

מוסף רש"י

פסח הבא בטומאה. שנטמאו רוב צבור במת ועשו פסח בטומאה, לא יאכלו ממנו זבים וזבות נדות ויולדות. אע"ג דאכלי ליה טמאי מתים (בכורות לג.) דגבי טמא לנפש כתיב איש, איש נדחה ואין ציבור נדחין, אבל גבי זיבה אף ציבור נדחין (פסחים צה: וכעי"ז שם סז.). מחוסר כפורים דזב כזב דמי. הוא הדין למצורע אלא חד מנייהו נקט, מחוסר כפורים כזב דמי לענין קדשים שלא הותר אלא והוה ליה כאילו לא טבל, ואם אכלו חייב כרת או אם נגע בהו טימאן למנות בהן ראשון ושני (זבחים יז:).

רבינו גרשום

דקתני נזיר אע"ג דלא צריך למשריה בקדשים אלא בחולין ניתני נמי נזיר טמא דצריך קרבן למשרייה ביין קסבר ר' אליעזר נזיר טמא כי מייתי קרבן לאו למשרייה ביין קא מייתי ליה אלא שיהא ראוי למיחל עליה נזירות דטהרה כדכתיב והימים הראשונים יפלו ואסור ביין עד שיגמור נזירות דטהרה הלכך לא תני נזיר טמא: עד שיביא קינו. שתי פרידין: אם הביא אחת שחרית אוכל בקדשים לערב ויכול להביא האחרת אפי' לאחר זמן: אם הביא חובתו מן הבהמה. אפי' בהמה אחת לעולה יצא או שתי בהמות עולה ושלמים יצא: ולא אמרו קן. שתי פרידין אלא להקל עליו אבל אם רצה להביא בהמה יביא: מה אתם. כשנכנסתם לברית ולמצות עולה ושלמים כדכתיב וישלח את נערי בני ישראל וגו': לעוף. לקינין איתרבי משום להקל כדאמרינן לקמן: לעולת בהמה. אחת לא כל שכן: מיעט קרא כן יעשה והתם לא הוה מנחה: הוי אומר זו עולת העוף דבעולת בהמה עורה לכהנים ואילו בעוף אפי' מוראה ונוצה אסור בהנאה דהא נבלעין במקומן: א)רבי אומר ככם כאבותיכם מה אבותיכם לא נכנסו לברית אלא במילה וטבילה והרצאת דמים רבי לית ליה דר' אליעזר בן יעקב דלמיכל בקדשים מייתי קרבן אלא קסבר לא מייתי אלא לאכשורי נפשיה בקהל שלא מצינו בכל התורה כולה אלא ב' פרידין: והקריב הכהן אל המזבח שנאמר בנדבת העוף מה ת"ל והלא כבר נאמר והקריבו מן התורים: שומע אני. שלא יפחות משנים שמיעוט תורים שנים: חובה מיהא לא אשכחן. דאתיא פרידה אחת והוי דבר חובה נינהו: בדמיך. בדם פסח ודם מילה: טבילה מנלן. דכתיב ויקח משה את הדם ויזרוק על העם היינו הזאה וגמירי דאין הזאה בלא טבילה (דגמירי) דהכי כתיב והזה הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו: לדורותיכם כתיב דאפילו לדורותיכם

א) ע"כ שייך לדף ח ע"ב